

กลยุทธ์การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริม
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*
STRATEGY FOR USING THE PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY OF
THE SCHOOL UNDER THE OFFICE OF THE NON-FORMAL AND
INFORMAL EDUCATION OF THE NORTH EAST

ดิศกุล เกษมสวัสดิ์¹

Disakul Kasemsawas¹

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย¹

Office of the Non-Formal and Informal Education¹

Email : disakul@nfe.go.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากลยุทธ์การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ 1) สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. จำนวน 240 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น 2) สร้างกลยุทธ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. จำนวน 6 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินกลยุทธ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น PNI Modified

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับความต้องการจำเป็น ด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ด้านภาวะผู้นำร่วม ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ และด้านปัจจัยสนับสนุน ตามลำดับ 2. ผลการสร้างกลยุทธ์ ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ คือ 1) กลยุทธ์การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) กลยุทธ์การสร้างทีมร่วมแรงร่วมใจ 3) กลยุทธ์การมีภาวะผู้นำร่วมกัน 4) กลยุทธ์ชุมชนกัลยาณมิตร 5) กลยุทธ์การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ และ 6) กลยุทธ์ปัจจัยสนับสนุนสู่ความสำเร็จ ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : กลยุทธ์; ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ; การศึกษานอกระบบ

ABSTRACT

The objectives of this research were to Develop of Strategy for Using the Professional Learning Community of the school under the Office of the Non-formal and Informal Education of the North East. The research was divided into 2 phases: 1) Study the current condition, the Desirable condition and the needs, The sample group There were 240 School Directors and Teachers by Stratified sampling. 2) Set a Strategy, informant group School Directors and Teachers comprising 6 people and 9 experts, purposive sampling. The tools used for data collection were a questionnaire, an interview form, Focus group form and a Strategy assessment form. Data were analyzed by using descriptive statistics such as frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, analyze the priorities of the necessary needs with the PNI_{Modified}.

The results were as follows :1. The current condition were at high level, Desirable condition at the highest level, The needs are arranged in the following order: Shared Values and Vision, Collaborative Teamwork, Shared Leadership, Caring Community, Professional Learning and Development and Supportive Structure respectively. 2. Set a Strategy, consisted of 6 main strategies, 1) Shared Values and Vision Strategies, 2) Collaborative Teamwork Strategies, 3) Shared Leadership Strategies, 4) Caring Community Strategies, 5) Professional Learning and Development Strategies and 6) Supportive Structure Strategies. The results of the suitability assessment were at the high level, and the feasibility assessment were at the highest level.

Keywords : Strategy; Professional Learning Community; Non-formal Education

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ระบุว่า การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตลอดชีวิตที่มีวัตถุประสงค์เพื่อชดเชยโอกาสทางการศึกษา และเสนอทางเลือกอื่นให้กับผู้ขาดโอกาส ผู้พลาดโอกาส และผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา และส่งเสริมความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาให้สามารถกระจายโอกาสให้แก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง (พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องทำให้ ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวของบุคคลแต่ละคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ เพื่อทำให้เป็นคนที่รู้จักคิด วิเคราะห์ รู้จักการแก้ไขปัญหาที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นมีคุณธรรมจริยธรรม สามารถพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข (สำนักงาน กศน จังหวัดขอนแก่น, 2561)

แนวทางที่เหมาะสมสำหรับให้บุคลากรรวมตัวกันเป็นชุมชน (Community) ทำหน้าที่เป็น Change Agent ในการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดจากการปฏิรูปภายในโดยรวมกันดำเนินการเพื่อให้การปฏิรูปองค์กรดำเนินคู่ขนานกับการเสริมแรงทั้งจากภายนอกและจากภายในซึ่งในอดีตที่ผ่านมาบุคลากรในองค์กรส่วนใหญ่มักจะเกิดความรู้สึกโดดเดี่ยวในการปฏิบัติงานเพราะต่างคนต่างทำหน้าที่ตามที่ตนเองได้รับมอบหมายขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน (วิจารณ์ พานิช, 2555) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะเปลี่ยนบรรยากาศของโรงเรียนและช่วยให้สมาชิกในชุมชนอันได้แก่ครูผู้สอนผู้บริหารนักการศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมุ่งเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลักซึ่งกระบวนการทุกอย่างต้องอาศัยการร่วมมือร่วมพลังกันชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจึงเปรียบเสมือนเครื่องมือสำหรับให้ครูรวมตัวกันเป็นชุมชน (community) และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับ “ปฏิรูป” การเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนรวมทั้งพัฒนาวิชาชีพครู (เรวณี ชัยเชาวรัตน์, 2556)

ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ จึงเป็นแนวทางการปฏิบัติเพื่อปรับปรุงคุณภาพของนักเรียน ครู และโรงเรียน เกิดจากแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของโรงเรียนจากเดิมที่ส่วนใหญ่ครูมักเป็นผู้รับ (Passive Teacher) มาเป็นครูผู้เรียนรู้แบบกระตือรือร้น (Active Teacher) ที่มีเป้าหมายในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพตนเอง เพื่อนครูผู้เรียน และโรงเรียนร่วมกัน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงอย่างยั่งยืนไม่สิ้นสุด เป็นต้น ทนวัฒนธรรมโรงเรียนที่ดีสำหรับบุคลากรในรุ่นต่อไป และชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครูเป็นการประยุกต์แนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ พัฒนามาสู่โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ โดยไม่ได้ใช้คำว่า “โรงเรียน” เป็น “องค์กร” แห่งการเรียนรู้ ด้วยเหตุผลที่ว่าการบริหารงานในลักษณะที่องค์กรจะมีความยืดหยุ่นกันด้วยโครงสร้าง สายการบังคับบัญชา กฎ ระเบียบ และการควบคุมด้วยอำนาจการบังคับบัญชา แตกต่างไปจากคำว่า “ชุมชน” ซึ่งมีความยืดหยุ่นกันด้วยค่านิยม แนวคิด และความผูกพันของทุกคนที่เป็นสมาชิก และมีวัตถุประสงค์ร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติการปฏิบัติงานในโรงเรียน ด้วยการสะท้อนคิดร่วมกันมุ่งพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและการเรียนรู้ของครูเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งผลให้โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพครูอย่างยั่งยืน (ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์, 2560) และยังมีปัญหาของครูในการใช้กระบวนการ PLC คือทำให้ผลการพัฒนาดำเนินการล่าช้า พบว่ามี 3 ประการ ได้แก่ 1) ครูมีภาระงานที่มาก 2) ความคลุมเครือของระบบ PLC 3) สถานที่ทำงานที่ควรมีผู้นำที่สร้างวัฒนธรรม PLC ให้เกิดขึ้นในองค์กร (Hairon and Dimmock, 2012)

จากปัญหาและความสำคัญของการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมองเห็นปัญหาและตระหนักถึงความสำคัญของคุณภาพการศึกษาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อช่วยเหลือครูยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อการศึกษาอย่างยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 เพื่อสร้างกลยุทธ์การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ทราบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสำหรับนำไปใช้ในศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศและยกย่องกลยุทธ์

3.2 ได้กลยุทธ์การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) แบ่งการดำเนินการเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน. จำนวน 644 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 322 คน ครู กศน. จำนวน 322 คน (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, 2564) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน. จำนวน 240 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 120 คน ครู จำนวน 120 คน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมด กับตารางสำเร็จรูปของเคจซีเมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และคำนวณหาค่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรที่ได้มาจากวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความสอดคล้อง และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 2 สร้างกลยุทธ์การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และภาวะคุกคาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครู กศน. จำนวน 6 คน จากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 3 แห่ง โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่มตรวจสอบยืนยันและประเมินกลยุทธ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบ

สัมภาษณ์ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินกลยุทธ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ผลการวิจัย

5.1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ($\bar{X} = 3.49$) และด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน ($\bar{X} = 3.46$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านปัจจัยสนับสนุน ($\bar{X} = 3.68$) ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.65$) ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ($\bar{X} = 3.59$) และด้านภาวะผู้นำร่วม ($\bar{X} = 3.57$) สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.61$) ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ($\bar{X} = 4.60$) ด้านภาวะผู้นำร่วม ($\bar{X} = 4.56$) ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ($\bar{X} = 4.55$) ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.53$) และด้านปัจจัยสนับสนุน ($\bar{X} = 4.51$) ลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน ($PNI_{\text{modified}} = 0.332$) ลำดับที่ 2 ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ($PNI_{\text{modified}} = 0.318$) ลำดับที่ 3 ด้านภาวะผู้นำร่วม ($PNI_{\text{modified}} = 0.277$) ลำดับที่ 4 ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ($PNI_{\text{modified}} = 0.267$) ลำดับที่ 5 ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ($PNI_{\text{modified}} = 0.241$) ลำดับที่ 6 ด้านปัจจัยสนับสนุน ($PNI_{\text{modified}} = 0.226$)

5.2 ผลการสร้างกลยุทธ์การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม

| กลยุทธ์การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ | ความเหมาะสม | | | ความเป็นไปได้ | | |
|---------------------------------------------|-------------|------|-------|---------------|------|-----------|
| | \bar{X} | S.D. | ระดับ | \bar{X} | S.D. | ระดับ |
| 1. กลยุทธ์การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน | 4.44 | 0.55 | มาก | 4.67 | 0.50 | มากที่สุด |
| 2. กลยุทธ์สร้างทีมร่วมแรงร่วมใจ | 4.33 | 0.5 | มาก | 4.56 | 0.53 | มากที่สุด |
| 3. กลยุทธ์การมีภาวะผู้นำร่วมกัน | 4.48 | 0.52 | มาก | 4.44 | 0.55 | มาก |

| กลยุทธ์การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ | ความเหมาะสม | | | ความเป็นไปได้ | | |
|---------------------------------------------|-------------|------|-----------|---------------|------|-----------|
| | \bar{X} | S.D. | ระดับ | \bar{X} | S.D. | ระดับ |
| 4. กลยุทธ์ชุมชนกัลยาณมิตร | 4.44 | 0.53 | มาก | 4.42 | 0.58 | มาก |
| 5. กลยุทธ์การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ | 4.56 | 0.53 | มากที่สุด | 4.44 | 0.55 | มาก |
| 6. กลยุทธ์ปัจจัยสนับสนุนสู่ความสำเร็จ | 4.44 | 0.53 | มาก | 4.56 | 0.53 | มากที่สุด |
| โดยรวม | 4.45 | 0.53 | มาก | 4.52 | 0.54 | มากที่สุด |

จากตารางที่ 1 กลยุทธ์การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ กลยุทธ์การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน กลยุทธ์การสร้างทีมร่วมแรงร่วมใจ กลยุทธ์การมีภาวะผู้นำร่วมกัน กลยุทธ์ชุมชนกัลยาณมิตร กลยุทธ์การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ และกลยุทธ์ปัจจัยสนับสนุนสู่ความสำเร็จ ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ด้านความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) และด้านความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$)

6. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยการพัฒนากลยุทธ์การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

6.1 ผลศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อภิปรายผล ดังนี้

6.1.1 สภาพปัจจุบันของการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยถือว่าเป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ดังที่ สำนักงาน กศน. จังหวัดขอนแก่น (2561) ได้นำเสนอว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวของบุคคลแต่ละคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ เพื่อทำให้เป็นคนรู้จักคิด วิเคราะห์ รู้จักการแก้ไขปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นมีคุณธรรม จริยธรรม สามารถพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุสรรา สุวรรณวงศ์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูโรงเรียนเอกชน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อเสริมสร้าง

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูโรงเรียนเอกชน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นนทียา สายแสงจันทร์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการส่งเสริมความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก

6.2.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นโดยใช้กระบวนการของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังที่ เรวณี ชัยเชาวรัตน์ (2556) ได้เสนอว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะเปลี่ยนบรรยากาศของโรงเรียนและช่วยให้สมาชิกในชุมชนอันได้แก่ครูผู้สอนผู้บริหารนักการศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมุ่งเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลักซึ่งกระบวนการทุกอย่างต้องอาศัยการร่วมมือร่วมพลังกันชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจึงเปรียบเสมือนเครื่องมือสำหรับให้ครูรวมตัวกันเป็นชุมชน (community) และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับ “ปฏิรูป” การเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนรวมทั้งพัฒนาวิชาชีพครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรพร แสงสว่าง (2563) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติ สีลา และวิเชียร รุ้ยนิยง (2564) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

6.2.3 ลำดับความต้องการจำเป็นของการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ด้านภาวะผู้นำร่วม ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ และด้านปัจจัยสนับสนุน ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นแนวทางการปฏิบัติเพื่อปรับปรุงคุณภาพของนักเรียน ครู และโรงเรียน โดยเริ่มจากการวิสัยทัศน์ร่วมกันที่เสมือนเป็นการสร้างความเข้าใจและกำหนดทิศทางให้เห็นภาพความสำเร็จร่วมกัน ดังที่ ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2560) ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ เป็นแนวทางการปฏิบัติเพื่อปรับปรุงคุณภาพของนักเรียน ครู และโรงเรียน เกิดจากแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของโรงเรียนจากเดิมที่ส่วนใหญ่ครูมักเป็นผู้รับ (Passive Teacher) มาเป็นครูผู้เรียนรู้แบบกระตือรือร้น (Active Teacher) ที่มีเป้าหมายในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพตนเอง เพื่อนครู ผู้เรียน และโรงเรียนร่วมกัน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงอย่างยั่งยืนไม่สิ้นสุด

สอดคล้องกับงานวิจัยของนนทียา สายแสงจันทร์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสำคัญอันดับหนึ่ง คือการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพรองลงมาคือ การสนับสนุนและภาวะผู้นำร่วมและค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสันติ สีลาและวิเชียร รุ้ยยืนยง (2564) แนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นเรียงตามลำดับความสำคัญได้ ดังนี้ 1) ด้านทีมและเครือข่ายการเรียนรู้ 2) ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ 3) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) ด้านการจัดการความรู้ 5) ด้านค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม และ 6) ด้านการสนับสนุนและภาวะผู้นำร่วม

6.2 ผลการสร้างกลยุทธ์การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

6.2.1 ผลการสร้างกลยุทธ์การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ กลยุทธ์การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน กลยุทธ์การสร้างทีมร่วมแรงร่วมใจ กลยุทธ์การมีภาวะผู้นำร่วมกัน กลยุทธ์ชุมชนกัลยาณมิตร กลยุทธ์การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ และกลยุทธ์ปัจจัยสนับสนุนสู่ความสำเร็จ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพที่ถูกต้องนำไปกำหนดกลยุทธ์ได้อย่างถูกต้องและมีวิธีปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ดังที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2557) และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2560) ได้นำเสนอว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ช่วยในการสร้างศักยภาพการแข่งขัน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงจากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การ ส่งผลให้องค์การมีการพัฒนาที่ยั่งยืนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้ ทั้งนี้ยังสามารถเป็นแบบอย่างในวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศอีกด้วยช่วยในการสร้างศักยภาพการแข่งขัน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงจากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การ ส่งผลให้องค์การมีการพัฒนาที่ยั่งยืนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้ ทั้งนี้ยังสามารถเป็นแบบอย่างในวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุสรรา สุวรรณวงศ์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูโรงเรียนเอกชน ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ได้แก่ (1) กลยุทธ์สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (2) กลยุทธ์ปฏิรูปการบริหารบุคลากรสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (3) กลยุทธ์สร้างวัฒนธรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (4) กลยุทธ์จัดการความรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (5) กลยุทธ์กระจายความเป็นผู้นำทางวิชาชีพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสรพรเพชญ์ โทวิษา (2562) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า มี 7 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) กลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล 2) กลยุทธ์การพัฒนาการวิจัยของสถานศึกษาสู่องค์กรสมรรถนะสูง 3) กล

ยุทธ์การบริหารงานงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ 4) กลยุทธ์การวางแผนทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ สามารถรองรับกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง 5) กลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน 6) กลยุทธ์การพัฒนากิจการนักเรียน และ 7) กลยุทธ์การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างโรงเรียนและชุมชน

6.2.2 ผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของกลยุทธ์การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ศึกษาการกำหนดกลยุทธ์ที่ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ภายนอก นำมากำหนดกลยุทธ์และวิธีปฏิบัติ ดังที่ พฤษี ศิริบรรณพิทักษ์ (2552); Koontz and Wehrich (1990); Fidler, B (2002); Wheelen and Hunger (2012) ได้เสนอว่า การกระบวนการกำหนดกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา เริ่มตั้งแต่กระบวนการ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และ การกำหนดกลยุทธ์และวิธีปฏิบัติ การบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นการกำหนดทิศทางหรือวิถีทางในการดำเนินงานขององค์การ เพื่อให้งานบรรลุผลตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งการกำหนดแนวทางหรือทิศทางในการดำเนินงานนั้น ผู้บริหารจำเป็นจะต้องทำการวิเคราะห์และประเมินปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกองค์การ เพื่อจัดทำแผนงานดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์, 2558) สอดคล้องกับงานวิจัยของ นาง นุช สุระเสน (2561) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นด้วยกับกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากที่สุดและสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภีร์ สีพาย (2564) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ความเหมาะสม และความเป็นไปได้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

7. องค์ความรู้ใหม่

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่ได้มีข้อบ่งชี้เพียงแต่เรื่องของการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเท่านั้น การที่กำหนดกลยุทธ์การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพนั้น ต้องมีแนวคิดการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การกำหนดกลยุทธ์ และบริบทสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงจะสามารถกำหนดกลยุทธ์การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างยั่งยืนต่อไป

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.46$) และเมื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นปรากฏว่ามีความต้องการจำเป็นอยู่อันดับ 1 ($PNI_{\text{modified}} = 0.332$) แสดงให้เห็นว่า การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน เป็นจุดเริ่มต้นของการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิผลตามความมุ่งหมาย ดังนั้น ผู้บริหารในระดับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ควรมีการกำหนดนโยบายและขับเคลื่อนการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างเป็นรูปธรรม

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำนโยบายการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มาปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่องให้เห็นเป็นรูปธรรมมีการมอบหมายงานตามโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา และส่งเสริม สนับสนุน นิเทศและติดตามอย่างต่อเนื่องโดยทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศติดตาม

8.2.2 ครู และบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ปฏิบัติตามกลยุทธ์การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บูรณาการกับการปฏิบัติงานในสถานศึกษา และรับฟังข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะจากทุกฝ่าย

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และเมื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นปรากฏว่ามีความต้องการจำเป็นอยู่อันดับ 1 ($PNI_{\text{modified}} = 0.332$) ควรมีการวิจัยในครั้งต่อไปในเชิงลึกเพื่อพัฒนาการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้านดังกล่าวให้มีการพัฒนาในทางที่ดีขึ้น ในลักษณะการวิจัยและพัฒนา เช่น รูปแบบการพัฒนา หรือการพัฒนากระบวนการในด้านดังกล่าว

9. บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2564). รายงานสรุปจำนวนสมาชิกเครือข่าย ทสม. เปรียบเทียบ กับจำนวนหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัดและจำนวนรวมของประเทศ. สืบค้นเมื่อ 14 มีนาคม 2564. จาก <https://datacenter.deqp.go.th/service-portal/tsm-network-system/report/member-location-all/>

- นงนุช สุระเสน. (2561). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- นนทยา สายแสงจันทร์. (2561). การส่งเสริมความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา.
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการศึกษา เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์. (2560). กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาการคิด
และยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21. พิมพ์ครั้งที่ 12. นครปฐม :
เพชรเกษมพรินติ้ง กรุ๊ป.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551. (2563, 5
เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 125 ตอนที่ 41 ก. หน้า 3.
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2552). การบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อโลกใบเล็ก. กรุงเทพฯ :
พริกหวานกราฟฟิค.
- เรวณี ชัยเชาวรัตน์. (2556). แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู (PLC).
วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. 10(1). 34-46.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง. (2557). รายงานการวิจัยรูปแบบชุมชนการเรียนรู้
ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบท โรงเรียนในประเทศไทย. ปัตตานี :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- วัชรพร แสงสว่าง. (2563). การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ
ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา.
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-
สฤษดิ์วงศ์.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2560). เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติเพื่อองค์กรที่เป็นเลิศ. กรุงเทพฯ :
อินโนกราฟฟิกส์.
- สรพรเพชญ์ โทวิชา. (2562). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูง สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
บริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สันติ สีลา และวิเชียร รุ้ยน้อย. (2564). แนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 11 (2).
29-43.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2557). **PMQA เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พ.ศ. 2558**. กรุงเทพฯ : วิชั่นพรีนซ์แอนด์มีเดีย.
- สำนักงานพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา. (2561). **แนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา**. สืบค้นเมื่อ 17 กรกฎาคม 2563. จาก <https://www.spvc.ac.th/vt21/Manual-PLC.pdf>
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดขอนแก่น. (2561). **แนวทางการประกันคุณภาพภายในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ/เขต**. ขอนแก่น : กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงาน กศน. จังหวัดขอนแก่น.
- สุธรรมธรรม ทศนานนท์. (2558). **หลักการ ทฤษฎีและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา**. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุภีร์ สีพาย. (2564). **การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อนุสรณ์ สุวรรณวงศ์. (2558). **กลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูโรงเรียนเอกชน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Fidler Brian. (2002). **Strategic Management for School Development**. London : Chapman Publishing.
- Hairon, S. & Dimmock, C. (2012). Singapore schools and professional learning communities: teacher professional development and school leadership in an Asian hierarchical system. **Educational Review**. 64. 405-424.
- Hord, S.M. (1997). **Professional Learning Communities: Communities of Continuous Inquiry and Improvement**. Retrieved 24 December 2019. From <http://www.sedl.org/siss/plccredit.html>
- Kenoyer, F.E. (2012). **Case study of professional learning community characteristics in an Egyptian private school**. Ed.D. Thesis. Columbia International University.
- Koontz, H., & Wehrich, H. (1990). **Essentials of Management**. New York : McGraw-Hill.
- Wheelen, T. L., & Hunger, J. D. (2012). **Strategic Management and Business Policy**. Toward Global Sustainability : Pearson Prentice Hall.